

LUTHERS BACH ENSEMBLE & ERIK BOSGRAAF

BACH, TELEMANN, GRAUPNER

**LUTHERS BACH ENSEMBLE
(KLEINKOOR, SOLISTEN & BAROKORKEST) O.L.V. ERIK BOSGRAAF
MARINE FRIBOURG (ALT), NILS GIEBELHAUSEN (TENOR), DREW SANTINI (BAS)**

Dit programma is mede
mogelijk gemaakt door:

 kunstraad groningen

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND **NL**

GILLES HONDIUS FOUNDATION

Gemeente **Leeuwarden**

Concert op 6 januari in
Leeuwarden in samenwerking met:

Concert op 7 januari in Groningen
georganiseerd door:

En met medewerking van:

Voorwoord

Geacht publiek,

Dit jaar is het precies drie eeuwen geleden dat Johann Sebastian Bach in Leipzig tot Thomascantor werd benoemd, waarmee hij de leiding kreeg over de liturgische muziekbeoefening in de lutherse kerken van de stad. Hij was niet de enige kandidaat: Georg Philipp Telemann en Christoph Graupner gingen hem voor in de sollicitatieprocedure. En dat waren ook geen kleine jongens, zoals te horen is in dit programma, dat de drie componisten met elkaar verbindt. Een bijzonderheid is de toepassing van de ingetogen chalumeau, een voorloper van de klarinet. De drie componisten maakten meesterlijk gebruik van de klankkleuren van de instrumenten, en hun symbolische betekenis. Dat maakt het extra de moeite waard hun muziek uit te voeren op historische instrumenten.

Veel luisterplezier!

Erik Bosgraaf

Programma

Christoph Graupner (1683-1760)

Concerto voor twee chalumeaux in F groot, GWV325

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Cantate Komm, du süße Todesstunde, BWV 161

Johann Sebastian Bach

Motetto Der Gerechte kömmt um, BWV 1149

PAUZE

Georg Philipp Telemann (1681-1767)

Concerto in C, TWV 51: C1

Johann Sebastian Bach

Cantate Schauet doch und sehet,
ob irgend ein Schmerz sei, BWV 46

Toelichting

Christoph Graupner (1683-1760)

Christoph Graupner studeerde rechten (zoals veel componisten uit die tijd), aan de Universiteit van Leipzig en voltooide daarna zijn muzikale studies bij Johann Kuhnau, de cantor van de Thomasschule.

In 1705 verliet hij Leipzig om klavecimbel te spelen in het orkest van de Hamburgse Opera, naast Georg Friedrich Händel, toen een jonge violist. Naast het spelen van klavecimbel componeerde Graupner zes opera's in Hamburg, sommige in samenwerking met Reinhard Keiser, een populaire operacomponist.

In 1709 aanvaardde Graupner een post aan het hof van Hessen-Darmstadt en in 1711 werd hij daar kapellmeister van het hoforkest. Hij bracht er de rest van zijn carrière door en componeerde er veel muziek, totdat hij in 1754 blind werd. Hij stierf zes jaar later in Darmstadt.

Graupner speelde in zekere zin een sleutelrol in de muziekgeschiedenis. Precaire financiën in Darmstadt tijdens de jaren 1710 dwongen tot een vermindering van het muziekleven. Het operahuis was gesloten en de salarissen van veel hofmuzikanten waren achterstallig (inclusief dat van Graupner). Na vele pogingen om zijn salaris betaald te krijgen om meerdere kinderen en een vrouw te kunnen onderhouden, solliciteerde Graupner in 1723 naar het Thomascantoraat in Leipzig. Telemann was de eerste keuze geweest voor deze functie, maar trok zich terug na een salarisverhoging in Hamburg. Graupners auditiewerk, een *Magnificat*, in de stijl van zijn leraar, mentor en voorganger, Kuhnau, verzekerde hem van de positie. Echter, de beschermheer van Graupner (Ernst Ludwig van Hessen-Darmstadt) wilde hem niet ontslaan van zijn contract. Het achterstallige salaris van Graupner werd volledig betaald, zijn salaris werd verhoogd en hij zou in dienst blijven, zelfs als zijn hofkapel werd ontslagen. Met zulke gunstige voorwaarden bleef Graupner in Darmstadt en maakte zo de weg vrij voor Bach om cantor in Leipzig te worden.

Graupner was zo bescheiden dat hij verzocht al zijn muziek na zijn dood te vernietigen. De onvermijdelijke juridische strijd die volgde, tussen zijn erfgenamen en het hof van Darmstadt, eindigde in 1819 met de erkenning dat het hof de eigendomsrechten bezat. Graupners handgeschreven partituren bleven daarom in het kasteel van Darmstadt en behoren tegenwoordig tot de Staats- en Universiteitsbibliotheek van Hessen.

Het Concert voor twee chalumeaux (voorloper van de klarinet), strijkers en basso continuo bestaat uit:

1. Zonder titel [Allegro]
2. Largo
3. Zonder titel [Allegro]

Cantate Komm, du süße Todesstunde, BWV 161

Cantate 161 is een van Bachs vroege cantates, geschreven te Weimar voor de zestiende zondag na Trinitatis (27 september 1716), uit hoofde van Bachs verplichting, sinds zijn benoeming in maart 1714 tot concertmeester van de hofkapel, om maandelijks een cantate te componeren.

Het is één van de meest uitgevoerde cantates, dus misschien ook wel één van de mooiste, in elk geval een uiterst fijnzinnige.

Haar karakter van 'vroege Bachcantate' blijkt o.m. uit het ontbreken van een openingskoor en het gebruik van blokfluiten die Bach bij een heruitvoering in Leipzig verving door de modernere traverso's. Ook het libretto van de Weimarer hofdichter en -bibliothecaris Salomon Franck (1659-1725) heeft een kwaliteit die Bachs Leipziger tekstdichters zelden haalden.

De evangelietekst voor deze zondag is Lucas 7: 11-17, waarin Jezus de gestorven jongeling te Nain uit de doden opwekt. Het toenmalig lutheranisme las deze tekst niet als verslag van een tot vreugde en dankbaarheid stemmend, levensbevestigend wonder, maar als metafoor: ook wij zullen, eenmaal overleden, door Christus worden opgewekt, en dat dan maar liefst zo snel mogelijk.

De tekst vormde de rechtvaardiging van het (ook in Bachs cantates) wijdverbreide doodsverlangen, *Todessehnsucht*: hoe korter hier, hoe eerder wij na een tijdelijke slaap in het graf, het eeuwige leven bij Christus bereiken. Voor dit verlangen naar de zoete dood lijkt de blokfluit, 'flauto dolce', het passende instrument. Later, in Leipzig, heeft Bach deze cantate ook nog geschikt bevonden voor het feest van Maria Reinigung (Maria Lichtmis) omdat op die dag het verhaal wordt gelezen van de ontmoeting van Maria en de pasgeboren Jezus in de tempel met de oude Simeon, die daarbij te kennen geeft wel snel te willen sterven nu hij de beloofde Messias eenmaal heeft aanschouwd.

Motetto Der Gerechte kömmt um, BWV 1149

Het rouwmotet *Der Gerechte kömmt um* heeft een ingewikkelde overleveringsgeschiedenis. Het stuk dook op in het handschrift van een omstreeks 1757 uitgevoerde *passions-pasticcio*, een passieoratorium (zoals de Matthäus-Passion) dat als een collage was samengesteld op basis van de 'Passionskantate' *Ein Lämmlein geht und trägt die Schuld* van Carl Heinrich Graun (Berlijn, 1704-1759). De destijds niet ongebruikelijke pasticcioopraktijk impliceert dat bestaande stukken van uiteenlopende componisten, al dan niet gewijzigd, tot een nieuw geheel worden samengevoegd. Grauns cantate was hier (en waarschijnlijk niet dóór Graun) aangevuld met stukken van o.m. Telemann, Bach, diens Leipziger voorganger Kuhnau en Bachs schoonzoon Altnikol. Twee delen konden direct aan J.S.Bach worden toegeschreven: BWV127/1 en 1088, een derde heet te zijn van 'Bach/Kuhnau'. Het volgt, als deel 39, direct na de dood van Jezus, met als tekst *Der Gerechte kömmt um*. Het is een vijfstemmig motet, begeleid door continuo, strijkers die meestal *colla parte* met de vocale stemmen gaan, en twee zelfstandige hobopartijen.

De vocale partijen zijn herkenbaar als bewerking van een a-cappella motet *Tristis est anima mea*, dat behoorde tot de nalatenschap van Bachs voorganger als Thomascantor in Leipzig, Johann Kuhnau (1660-1722). Het kan echter geen compositie van Kuhnau zelf zijn: de Latijnse tekst komt uit de katholieke liturgie, de vijfstemmigheid was in Leipzig niet gebruikelijk, maar juist wel in het katholieke Dresden, waar Kuhnau het motet gekopieerd zou kunnen hebben van de daar werkzame Antonio Lotti, wiens stijl men erin kan herkennen. De tekst van *Tristis est anima mea, usque ad mortem* is een compilatie van uitspraken van Jezus, voor hij in de hof van Gethsemane zal worden gevangen genomen, in Matteüs 26: 38 vv. O.m. Lassus, Monteverdi en Poulenc hebben deze tekst op muziek gezet. Hij fungeert als tweede responsorium in de liturgie van de 'donkere metten', de Tenebrae, op Witte Donderdag in de Stille week voorafgaand aan Pasen.

Georg Philipp Telemann(1681-1767)

Georg Philipp Telemann bespeelde zelf veel instrumenten zoals fluit, hobo, viool, viola da gamba, blokfluit en contrabas. Als componist was hij vrijwel volledig autodidact. Met zijn muzikale loopbaan ging hij tegen de wens van zijn ouders in. Na studies in Maagdenburg, Zellerfeld en Hildesheim, ging Telemann rechten studeren aan de universiteit van Leipzig, maar koos hij uiteindelijk voor een carrière in de muziek. Hij bekleedde belangrijke functies in verschillende steden voordat hij zich in 1721 in Hamburg vestigde, waar hij muzikaal leider werd van de vijf belangrijkste kerken van die stad. Terwijl de carrière van Telemann bloeide, was zijn persoonlijke leven altijd onrustig: zijn eerste vrouw stierf minder dan twee jaar na hun huwelijk, en zijn tweede vrouw had buitenechtelijke affaires en bouwde een grote gokschuld op voordat ze hem verliet.

Telemann is een van de meest productieve componisten in de geschiedenis, althans wat betreft het overgebleven oeuvre. Hij werd door zijn tijdgenoten beschouwd als een van de toonaangevende Duitse componisten van die tijd, en hij werd gunstig vergeleken met zowel zijn vriend Johann Sebastian Bach, die Telemann tot peetvader maakte van zijn zoon Carl Philipp Emanuel en de nieuwgeborene naar hem vernoemde (Philipp), als met Georg Friedrich Händel, die Telemann ook persoonlijk kende. Telemann's muziek omvat Franse, Italiaanse en Duitse nationale stijlen en hij liet zich zelfs beïnvloeden door Poolse volksmuziek. Hij bleef in de voorhoede van alle nieuwe muzikale tendensen, en zijn muziek vormt een belangrijke schakel tussen de late barok en vroeg klassieke stijlen.

Het Concerto in C voor blokfluit, strijkers en basso continuo bestaat uit:

1. Allegretto
2. [Allegro]
3. Andante
4. Tempo di Minuet

Cantate Schauet doch und sehet, ob irgendetwas Schmerz sei, BWV 46

Wanneer Bach tien weken werkzaam is te Leipzig, en zijn zelfopgelegde compositorische weektaak viermaal heeft verlicht door reeds te Weimar gecomponeerde cantates te hergebruiken, schrijft hij voor de negende en tiende zondag na Trinitatis twee magistrale cantates, BWV 105 en 46, die in diverse opzichten met elkaar verwant zijn. BWV 46, voor 1 augustus 1723, sluit aan op de evangelielezing voor die zondag, waarin Jezus de verwoesting van Jeruzalem voorspelt (die, toen de evangeliën werden opgetekend, inmiddels had plaats gevonden in het jaar 70, door de Romeinse keizer Titus) en treurt over de zondige toestand waarin hij de stad aantreft en die hij als oorzaak van haar komende teloorgang aanwijst. In Bachs tijd werd het verslag van deze belegering van Jeruzalem door de Joods-Romeinse geschiedschrijver Flavius Josephus nog steeds gelezen tijdens de vespers van de tiende zondag na Trinitatis, waarbij de gelovigen de beelden van de nog altijd in hun collectieve geheugen gegrifte verschrikkingen van de Dertigjarige Oorlog voor ogen zullen hebben gestaan.

Bachs onbekende tekstdichter sluit zich aan bij Jezus' klaaglied over Jeruzalem met de woorden van het Klaaglied van de profeet Jeremia over de vorige verwoesting van Jeruzalem, door de Babylonische koning Nebukadnezar in 587 voor Christus: Kijk toch en zie met welke ellende God mij heeft bestraft (Klaagliederen van Jeremia 1:12). De cantatetekst wijst (in recitatief 2) nog verder in de geschiedenis terug, naar de stad Gomorra, die volgens Bijbel en Koran ondanks protesten van aartsvader Abraham door God werd verwoest wegens haar zondige levenswandel (Genesis 19:28).

Het feit dat het steeds Joden zijn die deze betreurde steden bewoonden en wier gedrag Gods verwoestende toorn oproep, die vervolgens zo plastisch door Bach wordt uitgebeeld (in deze cantate en bijv. in de Johannes-Passion) heeft tot nogal wat discussie geleid over Bachs vermeende anti-Joodse opvattingen; de cantatetekst maakt echter (in 4) duidelijk dat hier alle beschuldigingen en vermaningen over de hoofden van de toenmalige inwoners van Jeruzalem heen zijn geadresseerd aan de contemporaine christenen: *O Sünder, bildet euch nicht ein, es sei Jerusalem allein.*

De instrumentale uitrusting van BWV 46 is, voor een gewone zondag, buitengewoon uitgebreid: behalve de gebruikelijke strijkers en het continuo twee blokfluiten, twee oboi da caccia en een 'tromba o corno da tirarsi', dat wil zeggen een schuiftrompet (tromba da tirarsi) of -hoorn, waarvan de notenvoorraad niet beperkt is tot de reeks natuurtonen dankzij een uitschuifbaar mondstuk, zoals bij trombones. (De tromba da tirarsi wordt in dit concert waargenomen door de barokklarinet.)

Teksten & vertalingen

Komm, du süße Todesstunde (BWV161)

Libretto: Salomo Franck, Vertaling: Ria van Hengel

1. Aria (Alt)

*Komm, du süße Todesstunde,
da mein Geist Honig speist
aus des Löwens Munde.*

*Mache meinen Abschied süße,
säume nicht, letztes Licht,
daß ich meinen Heiland küsse.*

*[Herzlich tut mich verlangen
nach einem sel'gen End,
weil ich hie bin umfangen
mit Trübsal und Elend.*

*Ich hab Lust, abzuschneiden
von dieser bösen Welt,
seh'n mich nach himml'schen Freuden.
O Jesu, komm nur bald!]*

Kom, zoet uur van de dood,
als mijn geest honing zal eten
uit de muil van de leeuw;
maak mijn afscheid zoet,
talm niet, laatste licht,
zodat ik mijn Heiland kan kussen.

[Vurig verlang ik
naar een zalig einde,
omdat ik hier omringd ben
door droefenis en ellende.
Ik wil heel graag afscheid nemen
van deze slechte wereld,
ik verlang naar hemelse vreugden.
O Jezus, kom snel!]

2. Recitatief (Tenor)

*Welt! deine Lust ist Last!
Dein Zucker ist mir als ein Gift verhaßt!
Dein Freudenlicht ist mein Komete,
und wo man deine Rosen bricht,
sind Dornen ohne Zahl zu meiner Seele Qual!
Der blasse Tod ist meine Morgenröte,
mit solcher geht mir auf die Sonne
der Herrlichkeit und Himmelswonne.
Drum seufz ich recht von Herzensgrunde
nur nach der letzten Todesstunde!
Ich habe Lust, bei Christo bald zu weiden,
ich habe Lust, von dieser Welt zu scheiden.*

Wereld, jouw lust is een last,
jouw suiker haat ik als gif,
jouw vreugdelicht is mijn komeet
en waar jouw rozen worden geplukt
zijn talloze doornen en kwelling voor mijn ziel!
De bleke dood is mijn morgenrood,
daarmee gaat voor mij de zon op
van de heerlijkheid en de hemelse gelukzaligheid.
Daarom verlang ik uit de grond van mijn hart
alleen maar naar mijn laatste stervensuur!
Ik wil heel graag weldra bij Christus verblijven,
ik wil heel graag deze wereld verlaten.

3. Aria (Tenor)

*Mein Verlangen ist, den Heiland zu umfangen
und bei Christo bald zu sein.*

*Ob ich sterblich' Asch und Erde
durch den Tod zermalmet werde,
wird der Seele reiner Schein
dennoch gleich den Engeln prangen.*

Ik verlang ernaar de Heiland te omhelzen
en weldra bij Christus te zijn.
Ook al word mijn sterfelijke lichaam
door de dood tot as en stof vermorzeld,
het zuivere licht van mijn ziel
zal stralen zoals de engelen.

4. Recitatief (Alt)

*Der Schluß ist schon gemacht,
Welt, gute Nacht!
Und kann ich nur den Trost erwerben,
in Jesu Armen bald zu sterben;
er ist mein sanfter Schlaf.
Das kühle Grab wird mich mit Rosen decken,
bis Jesus mich wird auferwecken,
bis er sein Schaf
führt auf die süße Himmelsweide,
dass mich der Tod von ihm nicht scheidet.
So brich herein, du froher Todestag!
so schlage doch, du letzter Stundenschlag!*

5. Koor

*Wenn es meines Gottes Wille,
wünsch ich, daß des Leibes Last
heute noch die Erde fülle
und der Geist, des Leibes Gast,
mit Unsterblichkeit sich kleide
in der süßen Himmelsfreude.
Jesu, komm und nimm mich fort!
Dieses sei mein letztes Wort.*

6. Koraal

*Der Leib zwar in der Erden
von Würmen wird verzehrt,
doch auferweckt soll werden,
durch Christum schön verklärt,
wird leuchten als die Sonne
und leben ohne Not
in himmlischer Freud und Wonne.
Was schadt mir denn der Tod?*

Het einde is al gekomen,
wereld, goede nacht!
Nu kan ik eindelijk de troost ontvangen
dat ik weldra in Jezus' armen zal sterven;
hij is mijn zachte slaap!
Het koele graf zal mij met rozen bedekken
totdat Jezus mij opwekt,
totdat hij zijn schaap
naar de zoete hemelweide brengt,
zodat de dood mij niet van hem scheidt.
Kom dus, blijde dag van mijn dood,
sla toch, mijn laatste uur!

Als het de wil van mijn God is,
dan wens ik dat de last van mijn lichaam
vandaag nog de aarde vult
en dat de geest, de gast van het lichaam,
zich bekleedt met onsterfelijkheid
in de zoete hemelvreugde.
Jezus, kom en neem me mee!
Laat dat mijn laatste woord zijn.

Het lichaam wordt weliswaar in de aarde
door wormen verteerd,
maar het zal worden opgewekt
en door Christus worden verheerlijkt,
het zal stralen als de zon
en leven zonder nood
in hemelse vreugde en gelukzaligheid.
Wat kan de dood mij voor kwaad doen?

Komm, du süße Todesstunde (BWV 161)

Vertaling: Ria van Hengel

*Der Gerechte kömmt um,
und niemand ist, der es zu Herzen nehme;
und heilige Leute werden aufgerafft,
und niemand achtet drauf.
Denn die Gerechten werden
weggerafft vor dem Unglück.
Und die richtig vor sich gewandelt haben,
kommen zum Frieden und ruhen in ihren Kammern.*

De rechtvaardige komt om
en er is niemand die het zich aantrekt;
en heilige mensen worden weggerukt
terwijl niemand er acht op slaat.
Want de rechtvaardigen
wordt onheil bespaard
en zij die de juiste weg hebben bewandeld
bereiken de vrede en rusten in hun kamers.

Schauet doch und sehet, ob irgend ein Schmerz sei (BWV46)

Vertaling: Alice bij de Vaate

1. Koor

»Schauet doch und sehet,
ob irgendein Schmerz sei
wie mein Schmerz, der mich getroffen hat.
Denn der Herr hat mich voll Jammers gemacht
am Tage seines grimmigen Zorns.«

Kijk toch en zie
of er een smart is
zoals de smart die mij is aangedaan.
Want de Heer heeft mij in ellende gedompeld
op de dag van zijn grimmige toorn.

2. Recitatief (Tenor)

So klage, du zustörte Gottesstadt,
du armer Stein- und Aschenhaufen!
Laß ganze Bäche Tränen laufen,
weil dich betroffen hat
ein unersetzlicher Verlust der allerhöchsten Huld,
so du entbehren mußt durch deine Schuld.
Du wurdest wie Gomorra zugerichtet,
wiewohl nicht gar vernichtet.
O besser wärest du in Grund verstört,
als daß man Christi Feind
jetzt in dir lästern hört.
Du achtest Jesu Tränen nicht,
so achte nun des Eifers Wasserwogen,
die du selbst über dich gezogen,
da Gott, nach viel Geduld,
den Stab zum Urteil bricht.

Klaag dan, verwoeste stad van God,
jij arme hoop stenen en as!
Laat hele beken tranen stromen,
omdat je voorgoed
verloren hebt de hoogste genade,
die je moet ontberen door jouw schuld.
Zoals Gomorra werd je toegetakeld,
hoewel niet geheel vernietigd.
O, je had beter met de grond gelijkgemaakt
kunnen worden dan dat men nu in jou
het gelaster van Christus' vijand hoort.
Je bekommert je niet om de tranen van Jezus,
bekommer je nu dan om de vurige watervloed,
die je zelf over je hebt afgeroepen,
omdat God, na veel geduld,
de staf ten oordeel breekt!

3. Aria (Bas)

Dein Wetter zog sich auf von weiten,
doch dessen Strahl bricht endlich ein
und muß dir unerträglich sein,
da überhäufte Sünden
der Rache Blitz entzünd
und dir den Untergang bereiten.

Je onweer kwam opzetten vanuit de verte
maar zijn bliksemflits slaat uiteindelijk in
en moet onverdraaglijk voor je zijn,
omdat hoog opgehoopte zonden
de bliksem van de vergelding ontsteken
en ervoor zorgen dat je ten onder gaat.

4. Recitatief (Alt)

*Doch bildet euch, o Sünder, ja nicht ein,
es sei Jerusalem allein
vor andern Sünden voll gewesen!
Man kann bereits von euch dies Urteil lesen:
Weil ihr euch nicht bessert
und täglich die Sünden vergrößert,
so müsset ihr alle so schrecklich umkommen*

Maar verbeeldt je, o zondaren, niet
dat alleen Jeruzalem
vol zonden was!
Men kan reeds aan jullie dit oordeel aflezen:
Omdat jullie je niet beteren,
en dagelijks meer zondigen,
zullen jullie allen op verschrikkelijke wijze
omkomen.

5. Aria (Alt)

*Doch Jesus will auch bei der Strafe
der Frommen Schild und Beistand sein,
er sammlet sie als seine Schafe,
als seine Küchlein liebeich ein.
Wenn Wetter der Rache
die Sünder belohnen,
hilft er, daß Fromme sicher wohnen.*

Maar Jezus wil ook bij de straf
de bescherming en hulp van de vromen zijn,
hij brengt hen als zijn schapen,
als zijn kuikentjes liefderijk bijeen.
Wanneer stormen van vergelding
de zondaren belonen,
zorgt hij dat vromen veilig wonen.

6. Koraal

*O großer Gott von Treu,
weil vor dir niemand gilt
als dein Sohn Jesus Christ,
der deinen Zorn gestillt,
so sieh doch an die Wunden sein,
sein Marter, Angst und schwere Pein;
um seinetwillen schone,
uns nicht nach Sünden lohne.*

O grote God van trouw,
omdat niemand voor u zoveel betekent
als uw zoon Jezus Christus
die uw toorn heeft gestild,
zie toch zijn wonden,
zijn marteling, angst en hevige pijn;
laat u omwille van hem vermurwen
en vergeld ons niet naar onze zonden.

Erik Bosgraaf
Artistieke Leiding

Erik Bosgraaf wordt algemeen beschouwd als een van 's werelds meest virtuoze blokfluitisten, en zeker ook de meest avontuurlijke. Bovendien is hij een inspirerende dirigent. Voor Erik is zijn instrument een onuitputtelijke bron van inspiratie, met eindeloze mogelijkheden. Hij improviseert, speelt jazz, gebruikt elektronica en werkt graag samen met mensen op andere gebieden van artistiek werk, zoals cinematografie. Zijn repertoire strekt zich uit van middeleeuwse muziek tot Vivaldi's Vier Jaargetijden op de muziek van morgen. Er is voor Erik geen fundamenteel verschil tussen historisch en hedendaags repertoire. Hij is van mening dat 'oude muziek altijd nieuw is'. Als solist wordt hij regelmatig uitgenodigd om zelf het orkest te leiden. Als hij geen blokfluit speelt, leidt hij vanaf het klavecimbel of - in klassiek en later repertoire voor kamerorkest - dirigeert hij van voren.

Ongeveer honderd werken zijn voor hem geschreven, waaronder twaalf concerten (Willem Jeths, Theo Loevendie, Anna Meredith e.a.). Pierre Boulez verleende hem persoonlijk toestemming zijn klarinetcompositie *Dialogue de l'ombre double* voor blokfluit te bewerken.

Carrière

In 2005 richtte Bosgraaf samen met Izhar Elias en de Italiaanse klavecijnist Alessandro Pianu het ensemble Cordevento op, aanvankelijk om moderne en oude muziek in één programma samen te brengen.

Vanaf 2007 richt het trio zich voornamelijk op muziek uit de 17e eeuw, repertoire dat zich vaak op het breukvlak van de populaire en de kunstmuziek bevindt. In 2008 maakte Cordevento haar debuut als barokorkest in enkelvoudige bezetting. In die formatie richt de groep zich vooral op 18e-eeuws repertoire. Onder supervisie van musicoloog Thiemo Wind bracht Erik Bosgraaf een cd-box uit met muziek van de Nederlandse componist Jacob van Eyck (1589-1657). Die markeerde in 2006 zijn internationale doorbraak.

Sindsdien zijn talrijke andere cd's verschenen, hoofdzakelijk op het label Brilliant Classics. De meeste opnamen maakt hij met zijn Ensemble Cordevento, waarmee hij tevens optrad van Utrecht tot Sint-Petersburg en van Moskou tot Hong Kong.

In 2011 werd Erik Bosgraaf onderscheiden met de Nederlandse Muziekprijs, de hoogste staatsonderscheiding op muziekgebied. Bosgraaf is de eerste blokfluitist die ermee gelauwerd is. Verder ontving hij onder meer de Borletti-Buitoni Trust Award (2009) en de Noord-Nederlandse muziekprijs *Het Gouden Violtje* (2012). In het seizoen 2011/12 kreeg hij, voorgesteld door Concertgebouw Amsterdam en Paleis voor Schone Kunsten Brussel, de eervolle uitnodiging van de European Concert Hall Organisation (ECHO) een internationale tournee te maken in de serie Rising Stars.

Naast de activiteiten in de kamermuziek speelde Erik Bosgraaf regelmatig bij symfonie- en kamerorkesten met dirigenten als Jaap van Zweden, Reinbert de Leeuw, Otto Tausk, Gordan Nikolic en vele anderen.

Hij speelt verder met saxofonist Yuri Honing, electro-free jazz groep POW Ensemble, Sean Bergin, Dig d'Diz en anderen. Ook nam hij drie albums op met rockband Echos Minor.

Sinds 2002 werkt Bosgraaf samen met gitarist Izhar Elias tevens als mede-initiator van theatrale multimedia projecten. In 2007 verscheen hun cd/dvd *Big Eye*. De laatste jaren werken Bosgraaf en Elias vooral samen met filmmakers Paul & Menno de Nooijer en geluidskunstenaar Jorrit Tamminga. In opdracht van de Open Universiteit verscheen oer.www (2008) en in opdracht van Festival Boulevard/November Music maakten ze *Jane in Concert* (2010).

Erik Bosgraaf is als docent verbonden aan het Conservatorium van Amsterdam en de Academy of Music in Kraków.

Marine Fribourg

Alt

De Franse mezzo-sopraan Marine Fribourg treedt regelmatig op met ensembles als Collegium Vocale Gent (madrigalen), Tasto Solo, La Fonte Musica (middeleeuwse muziek), Faenza (barok muziek) en tevens met het Damask vocal quartet. Ze vormt een duo met de (forte)pianist Flore Merlin.

Als solist trad ze op met o.a. Gli Angeli Genève olv MacLeod (Messiah, Matthäus Passion, Bach cantates), de Nederlandse Bach Vereniging olv van Veldhoven (Johannes Passion, te horen op 'All of Bach'), Vox Luminis olv Meunier (Purcell, Morley, Fux Requiem), Nieuwe Philharmonie Utrecht olv Leertouwer (solo alto cantates van Bach, Vivaldi & Zelenka), Le Concert Etranger olv Jedlin (Matthäus Passion, Marcus Passion), BachPlus olv Naessens (Bach cantates), l'Orchestre d'Auvergne olv Fores Veses (Bach cantates).

Recente operarollen die zij vervulde, zijn: Angelina in Rossini's Cenerentola (olv Teresa Berganza); the Alto in Vivier's Kopernikus (met de Nederlandse Nationale Opera's Talent Development Programma), Nérís in Cherubini's Médée (met Opera2Day) en in Charpentier La Troupe d'Orphée (met Vox Luminis en Opera2Day). In 2018, won ze de eerste prijs en de publieksprijs op het 'Concours International de Chant Lyrique de Vivonne'. In 2020, won ze de publieksprijs op het 'Concours International Georges Enesco' in Parijs.

Marine behaalde een Master in Early music singing aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en een Bachelor koördirectie aan het Parijse conservatorium. Van 2007 tot 2022 leidde ze het door haar opgerichte Ensemble Vocal Bergamasque, een semiprofessioneel koor in Parijs.

Nils Giebelhausen

Tenor

Nils Giebelhausen studeerde zang bij Ulrike Meyer-Krahmer (Münster), Hanno Blaschke (München), Anna Maria Castiglioni (Milaan) en Wilfried Jochens (Hamburg). Masterclasses bij Barbara Schlick en Peter Kooy vulden zijn opleiding aan.

Al op twintigjarige leeftijd was hij prijswinnaar bij het zangconcours van de 'Deutsche Tonkünstlerverband'.

In 1998 maakte hij zijn operadebuut in Rimini in A. Draghi's barokopera *La pazienza di Socrate con due mogli*, gedirigeerd door Alan Curtis. In het voorjaar van 2000 nam hij deel aan C. Monteverdi's *Orfeo* als Pastore bij de Bayerische Staatsoper in München. In 2004 zong hij *Blifil* in F.-A. Philidor's opera *Tom Jones* op het oude muziekfestival in Bamberg. Ook is hij in heel Duitsland te horen als oratorium tenor, met een bijzondere interesse voor Bachs oratoria en passies.

Concertreizen brachten hem ook naar Italië, Groot-Brittannië, Frankrijk, Spanje, Denemarken, België, Oostenrijk, Nederland, Hongarije, Canada en Japan.

Op het gebied van oude muziek zingt hij regelmatig in muziekensembles zoals het Balthasar Neumann Choir, Trinity Baroque, Himlische Cantorey, het Johann Rosenmüller Ensemble, Chapelle Rhenane en het Orlando di Lasso Ensemble, en werkt samen met dirigenten als Thomas Hengelbrock, Frieder Bernius en Peter Neumann, die hem al voor tal van radio- en cd-opnames hebben uitgenodigd. In seizoen 2019/20 begon een samenwerking met Ton Koopman, met wie hij Bachs Kerstoratorium in Linz en in het Wiener Konzerthaus uitvoerde. In december 2020 zong hij het onder leiding van Koopman op het Grafenegg Festival met het Tonkünstler-Orkest. In 2021 volgden uitvoeringen van Bachs *Matthäus-Passion* (aria's) met Koopmans Amsterdam Baroque Orchestra & Choir in Utrecht en op het Bach Festival in Leipzig.

Drew Santini

Bas

De Canadese bariton Drew Santini speelt opera, oratorium en kamermuziek, en werkt mee aan een breed scala van muzikale projecten. Hoogtepunten van recente seizoenen zijn 8: *Metamorphosis* – een dansopera van Nicole Beutler Projects, de rol van William in Philip Glass' *The Fall of the House of Usher* onder Carlo Boccadoro met Opera2Day, Grimbold in Purcells *King Arthur* met Vox Luminis, Händels *Messiah* met Tafelmusik Baroque Orchestra, Bachs *Matthäus-Passion* met het Concertgebouw Kamerorkest, Purcell Odes met Freiburg Baroque Orchestra, *Johannes-Passion* met The English Concert onder Kristian Bezuidenhout en *Weihnachts-Oratorium* met het Residentie Orkest. Drew werkt samen met verschillende van 's werelds meest vooraanstaande barokensembles, met name met de Nederlandse Bachvereniging, waar hij in meer dan 25 werken te horen is op 'All of Bach', een project om het complete oeuvre op te nemen. Als jonge artiest van Equilibrium trad hij op met Barbara Hannigan bij LAMP in Nova Scotia om William Walton's *Façade* en een nieuw stuk van Gavin Fraser uit te voeren. Drew is toegewijd aan kamermuziek en zang, en heeft verschillende ensembles mede opgericht, waaronder Damask Vocal Quartet, wiens 2018 album 'O schöne Nacht', met muziek van Brahms en zijn tijdgenoten, won Frankrijk's Choc de Classica-prijs. Hij heeft albums opgenomen met Gli Angeli Genève, La Bande Montréal Baroque, BachPlus, en Oerknal! New Music Collective. Drew is afgestudeerd aan The Juilliard School en Manhattan School of Music, en woont momenteel in Den Haag.

Ivan Iliev concertmeester

Ivan Iliev werd geboren in Pernik, Bulgarije. Na zijn studie aan de Nationale Muziekacademie in Sofia bij Verka Stefanova en Yossif Radionov, leidde zijn interesse in oude muziek hem naar de klas van Lucy van Dael aan het Conservatorium van Amsterdam, waar hij in 2011 afstudeerde. Ivan heeft deelgenomen aan masterclasses door leden van onder andere het Amadeus, Smetana en Bartok kwartet, waardoor zijn belangstelling voor kamermuziek en strijkkwartetrepertoire in het bijzonder, groeide. Hij was lid van het European Union Baroque Orchestra (EUBO), waar hij werkte onder leiding van Lars Ulrik Mortensen, Roy Goodman, Enrico Onofri, Petra Mullejans, Chiara Banchini en Edward Higginbottom. Sinds 2008 is hij lid van Erik Bosgraaf's Ensemble Cordevento, waarmee hij verschillende cd's opnam. In 2016 was Ivan medeoprichter van het Reicha Quartet, dat zich richt op 19-eeuws strijkkwartetrepertoire uitgevoerd op historische instrumenten. Hun debuut-cd (in 2019) bevat een première-opname van Antonin Reicha's *Quatuor Scientifique*.

Momenteel is Ivan één van de concertmeesters van Valcav Luks' Collegium 1704 (Praag), waarmee hij optrad op festivals als het BachFest Leipzig, Salzburger Festspiele, Chopin en zijn Europa, Prague Spring en het Bach Festival Montreal. In die hoedanigheid werkte hij mee aan cd-opnames met artiesten als Magdalena Kožená, Leila Schayegh en Xenia Löffler. In 2021 verscheen hij als solist in Bachs Brandenburgse concerten nrs. 1 & 4 in een DVD en een documentaire voor de cultuuzender ARTE. Ivan werkt ook regelmatig samen met Ensemble Odyssee, Castello Consort en de Van Swieten Society.

Luthers Bach Ensemble

Erik Bosgraaf
Tymen Jan Bronda

Artistieke Leiding
Instudering koor

Solisten

Marine Fribourg alt
Nils Gielbelhausen tenor
Drew Santini bas

Instrumentalisten

Ivan Iliev viool 1 / concertmeester
Sakura Goto viool 1
Andrew Wong viool 1
Tomoe Badiarova viool 2
Ana Vasic viool 2
Isabel Franenberg altviool
Evan Buttar violoncello
Chun Yuan Yang violone
Robert Koolstra continuo orgel & klavecimbel
Erik Bosgraaf klavecimbel, blokfluit & chalumeau
Bernat Gili fagot
Robert de Bree hobo
Eva Harnmuthova hobo
Wei Hung blokfluit
Carl Rosman chalumeau, blokfluit & barokklarinet

Kleinkoor LBE

sopranen

Antje van der Tak
Sanne Brederoo
Joske van der Hoeven
Trix Hiemstra
Eline Jongsma
Harriette Gunnink

alten

Eleanor Hyde
Marieke Bouma
Wilko Koekoek
Lin de Jong
Suzanne de Vries
Marine Fribourg (solist)

tenoren

Olivier Kemler
Joost Hurkmans
Gerard Boukes
Nils Gielbelhausen (solist)

bassen

Henk Timmerman
Michiel de Vries
Luuk Dijkhuis
Drew Santini (solist)

Over het Luthers Bach Ensemble

Het Luthers Bach Ensemble is in 2006 door artistiek leider Tymen Jan Bronda opgericht vanuit de wens meer Bach ten gehore te brengen op basis van een historisch geïnformeerde uitvoeringspraktijk. Al snel werd het repertoire uitgebreid met werken van Monteverdi tot Mozart.

Het LBE kleinkoor bestaat uit een vaste groep van een vijftiental (semi)professionele zangers die per jaar zo'n 20 concerten geven in Nederland en daarbuiten. Sinds de oprichting beschikt het LBE over eigen barokorkest, geformeerd rond een kern van getalenteerde professionele musici. Dirigenten van naam als Ton Koopman, Jos van Veldhoven en Peter Dijkstra hebben in de afgelopen jaren hun medewerking verleend.

Het LBE stelt zich ten doel het publiek te betrekken bij de emotionele rijkdom en intense dramatiek van de barokmuziek, bijvoorbeeld door (semi-)scenische uitvoeringen. Dat sluit aan bij de opvattingen uit de tijd van Bach dat muziek via de emotie inzicht verschaft in de essentiële aspecten van het leven.

Het LBE is letterlijk en figuurlijk gevestigd in de Lutherse Kerk in Groningen, een belangrijk podium voor kleinere ensembles en kamermuziek. De komst van het nieuwe Schnitger-orgel in 2017 is en was een belangrijke impuls voor muziekuitsvoeringen in combinatie met dit orgel, een voor Nederland unieke combinatie.

Komende concerten van het Luthers Bach Ensemble en de Lutherse Bach Academie

Markus-Passion 2023

vrijdag 10 maart	19:30 Bonifatiuskerk Vries (o.v.)
zaterdag 11 maart	19:30 Kruiskerk Bergum
zondag 12 maart	15:00 Akerk Groningen

Programma

J.S. Bach – Markus-Passion BWV247r (in de reconstructie van Robert Koolstra)

Uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (ripiënisten, solisten & barokorkest) o.l.v. Robert Koolstra
Joris van Baar, Christus | Nils Giebelhausen, Evangelist | Cressida Sharp, sopraan | Agnes van Laar, sopraan | Tobias Segura Peralta, altus | David van Laar, altus | Jasper Dijkstra, tenor | Drew Santini, bas

Matthäus-Passion 2023

donderdag 16 maart	19:30 Sneek
vrijdag 17 maart	19:30 Petrus & Pauluskerk Loppersum
zaterdag 18 maart	19:30 Akerk Groningen
zondag 19 maart	15:00 Martinikerk Doesburg

Na een heerlijk succesvolle editie 2022 konden we niet anders dan opnieuw Marc Pantus te vragen de Matthäus te enceneren. Het Luthers Bach Ensemble voert Bachs Matthäus-Passion opnieuw uit in de eigen geënceneerde versie. Een andersoortige uitvoering, eentje met meer nadruk op de expressieve, emotionele aspecten van de Mattheus Passie. In de semiscenische presentatie van het Luthers Bach Ensemble zijn de solisten en het koor alledaags gekleed en zingen alles uit het hoofd. Hierdoor wordt de interactie tussen de zangers onderling en met het publiek voelbaar vele malen groter. Gebaren en bewegingen onderstrepen het drama van de passie.

Programma

J.S. Bach – Matthäus-Passion BWV244

Uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda
Roder Jongenskoor | Marc Pantus, regie | Joris van Baar, Christus | Nils Giebelhausen, Evangelist
Cressida Sharp, sopraan I | Agnes van Laar, sopraan II | Tobias Segura Peralta, altus I |
David van Laar, altus II | Twan van der Wolde, tenor | Matthew Baker, bas

Mozart Requiem

zaterdag 29 april

zondag 30 april

donderdag 4 mei

Koepelkerk Smilde

Nicolaikerk Appingedam

Akerk Groningen

Programma

W.A. Mozart – Requiem in d K. 626

W.A. Mozart – Venite populi K.260/248a

Uitvoerenden

Lutherse Bach Academie (projectkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda
m.m.v. diverse solisten

Zing mee met Mozarts Requiem

In het eerstvolgende project van de Lutherse Bach Academie zal Mozart centraal staan met zijn prachtige *Requiem* en zijn minder bekende *Venite populi*.

Dit gaan we o.a. op 4 mei a.s. uitvoeren, de dag waarop jaarlijks de dodenherdenking plaatsvindt.

Alvast van harte uitgenodigd om te komen luisteren of misschien zelfs om mee te zingen?

Zie website www.luthersbachensemble.nl voor informatie en aanmelding.

Ton Koopman

2024 Grote kerk Zwolle, Oosterpoort Groningen, St. Johannis Göttingen (DE), Grote kerk Leeuwarden

Programma

J.S. Bach – Cantate Wir müssen durch viel Trübsal BWV146

J.S. Bach – Ouverture nr. 1 in C, BWV 1066

J.S. Bach – Lutherse Mis in G BWV236

Uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (ripiënisten, solisten & barokorkest) o.l.v. Ton Koopman

Sara Jäggi (sopraan) | David van Laar (altus) | Benedict Hymas (tenor) | Drew Santini (bas)

Wij zoeken Vrienden en Gulle Gevers

Uw steun voor langere tijd is onmisbaar. Willen wij op langere termijn de bewezen kwaliteit behouden en daarnaast die prachtige programma's kunnen uitvoeren, dan kunnen wij dat niet alleen. Is dit wat voor u? Stuur dan een email naar secretaris.lbe@gmail.com en wij handelen graag de zakelijke kant voor u af.

U bent al **Vriend** van het LBE vanaf €50 per jaar; u krijgt dan korting op twee kaarten per concert, gereserveerde 2e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij de concerten, een gratis pauzedrankje en programmaboekje. Daarnaast ontvangt u regelmatig een nieuwsbrief en bent u als eerste op de hoogte van aanstaande concerten en ander nieuws over het LBE.

Wordt u **Gulle Gever**? Dat kan vanaf €250,00 per jaar voor een periode van minimaal 5 jaar. U ontvangt 1e rang vrijkaarten (aantal is afhankelijk van uw jaarlijkse bijdrage), korting op kaarten, gereserveerde 1e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij de concerten, een gratis pauzedrankje en programmaboekje. Daarnaast ontvangt ook u regelmatig een nieuwsbrief en bent u als eerste op de hoogte van aanstaande concerten en ander nieuws over het LBE.

Jaarlijkse bijdrage	Vrijkaarten
€250	2 per jaar
€500	6 per jaar
€1000	2 per concertreeks

Een periodieke gift leidt tot een groter belastingvoordeel dan een eenmalige gift. Als u minimaal vijf jaar jaarlijks een periodieke gift geeft, is de niet-aftekbare drempel niet van toepassing en geldt zelfs geen maximum aan uw aftrekbare gift. (Deze gelden wel voor een eenmalige gift.)

U hebt een simpele overeenkomst nodig om beroep te kunnen doen op de belastingvoordelen van een periodieke gift.

WORD VRIEND VAN HET LBE EN SCAN DEZE QR CODE!

OF SCHRIJF U IN VOOR ONZE MAILINGLIST/NIEUWSBRIEF!

Verkrijgbaar tijdens de concerten

BRILLIANT
CLASICS

J.S. BACH

Concertos for Recorder Vol. 2

Erik Bosgraaf

Collegium Musicum Riga

Johann Sebastian Bach

1685 – 1750

Concertos - Arias - Sinfonias - Partita - Chorale
Arrangements by Erik Bosgraaf

Aria Concerto in G major

1 [Allegro]	BWV 345	4:05
2 Adagio sostenuto	BWV 101	2:20
3 Allegro	BWV 813	2:25

4 Aria in G major Cantabile BWV 1004

Gott, mach lobet dich in der Stille
(and Sonata BWV 1019a.3)

4:50

5 Adagio [Sinfonia] in B minor

BWV 248/2 Easter Cantata

3:18

Aria Concerto in D major

6 [Allegro]	BWV 18/5	2:46
7 [Siciliano]	BWV 26/5	5:32
8 [Allegro]	BWV 66/3	5:07

9 Sinfonia in C minor BWV 2/1

Ich hatte viel Bekümmernis

2:52

Partita in C major (arr. Thimo Wind)

after French Suite No. 5 BWV 816

10 Allemande		3:15
11 Courante		1:45
12 Sarabande		4:15
13 Bourée		1:24

Concerto in A minor BWV 1041

14 [Allegro]		3:12
15 Andante		5:11
16 Allegro assai		3:25

17 Sinfonia in E minor BWV 4/1

Christ lag in Todesbanden

1:28

18 Sinfonia in D major, Presto

BWV 228. Wir danken dir, Gott,
wir danken dir

3:45

19 O Mensch, bewein' dein' Sünde groß

Chorale prelude BWV 622

4:47

Erik Bosgraaf

recorder and direction

Collegium Musicum Riga

on period instruments

Māris Kupčs

harpsichord and organ

Agnese Kanniņa

concertmaster and

solo violin

Booklet in English /

Booklet auf Deutsch

Total time: 64:29
Recorded: 6/2020 (Burgum, NL) & 10/2022 (Berlin, D)
© & © 2022 Brilliant Classics

www.brilliantclassics.com

BRILLIANT
CLASICS

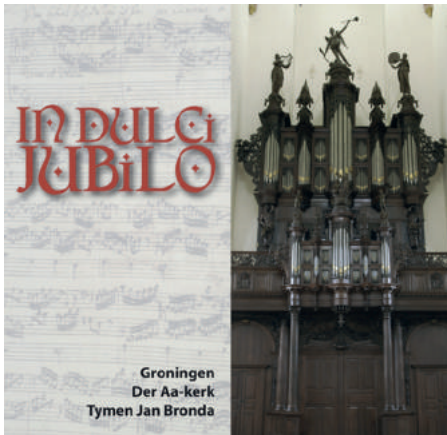
96394

Magnificat, Luthers Bach Ensemble

Op deze cd staan van Johann Sebastian Bach het Magnificat D-Dur BWV243 (met Laudens) en het Concerto d-Moll BWV1059R en de altsolocantate Gott soll allein mein Herze haben BWV169. Solisten op deze cd zijn Stefanie True (sopraan); Robert Kuizenga (altus); Richard Resch (tenor) en Michiel Meijer (bas). Een en ander wordt gecompleteerd door het kleinkoor en barokorkest van het LBE.

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

In Dulci Jubilo, Tymen Jan Bronda

Deze cd verscheen in 2013. Tymen Jan Bronda speelde op het Schnitgerorgel van de Der Aa-kerk in Groningen. Het programma bevat werken uit de vroeg- en laatbarok die op het lijf van het instrument zijn geschreven.

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

Renaissance

De in 2017 opgenomen cd van Tymen Jan Bronda op het nieuwe Schnitgerorgel van de Lutherse Kerk Groningen.

Op deze orgel-cd, waarop het Schnitgerorgel in vele kleuren is te horen, werken van Frescobaldi (Toccata VI), Scheidemann (Motetkolorierungen), Weckmann, Böhm (Vater unser, Herr Jesu Christ dich zu uns wend), Buxtehude (Toccata in d), en natuurlijk de grote J.S. Bach (Toccata in F en diverse koraalbewerkingen).

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

Drie solocantates van Bach

De Australische bas-bariton David Greco heeft recent een cd opgenomen met het LBE.

Op deze cd staan Bachs mooiste solocantates voor bas-bariton:

Ich habe genug (BWV82)
Der Friede sei mit dir (BWV158)
Ich will den Kreuzstab gerne tragen (BWV56)

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

Via de website is het album tevens verkrijgbaar in digitaal formaat, als: FLAC 96kHz/24-bit

Eternal Source

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

Via de website is het album tevens verkrijgbaar in digitaal formaat, als: FLAC 96kHz/24-bit

DAGBLAD VAN HET NOORDEN

Luthers Bach Ensemble, Robert Kuizenga: *Eternal source*
LBE2021
★★★★☆

Het Luthers Bach Ensemble uit Groningen heeft een cd gemaakt waarop zanger Robert Kuizenga de hoofdrol vervult. De countertenor noemt het album in het tekstboekje 'een ode aan mijn jongenskoortijd met Bouwe Dijkstra'. Hij is namelijk muzikaal opgegroeid in het Roder Jongenskoor. *Eternal source* bevat een gevarieerde en kleurrijke verzameling barokmuziek (Handel, Purcell, Bach, Byrd, Telemann, Vivaldi), met fraaie bijdragen van drie LBE-musici: Bruno Fernandes (trompet), Mike Fentross (luit) en artistiek leider Tymen Jan Bronda (spinet en orgel). Het is toch vooral Kuizenga's prachtige stem die de aandacht trekt. Mannelijke alt en willen nog wel eens hard en scherp klinken, maar bij Kuizenga tref je louter soepele zachtheid aan: een zekere breekbaarheid, die de schijn van imperfectie suggereert. Juist de kwetsbaarheid vormt Kuizenga's grote kracht waarmee hij je recht in de ziel treft. Geweldig zanger, prachtig album.

Membra Jesu Nostri

Bestel nu Buxtehudes mooiste Passiemuziek!

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 12,50 (excl. € 2,50 verzendkosten)

Via de website is het album tevens verkrijgbaar in digitaal formaat, als: FLAC 96kHz/24-bit

Of beluister eerst een voorproefje op ons Youtubekanaal

Membra Jesu Nostri - Buxtehude bekendste vocale meesterwerk - werd voor het eerst uitgevoerd in Lübeck in 1680. De volledige titel van het stuk is 'Membra Jesu Nostri Patientis Sanctissima', letterlijk vertaald 'De allerheiligste ledematen van onze Heer Jezus in zijn lijden'. Het stuk bestaat uit zeven cantates die gaan over verschillende delen van het lichaam van de lijdende en stervende Christus aan het kruis: voeten, knieën, handen, zij, borst, hart en hoofd. Deze delen zijn mogelijk uitgekozen omdat er in de Middeleeuwen verschillende tradities waren ontstaan van het aanbidden van delen van Christus' lichaam die verwond waren, variërend van vijf tot zeven wonden. Hart en borst van de stervende Christus zijn volgens de overlevering niet direct verwond (of het moest zijn door geseling, dat als aparte verwonding wordt gezien in sommige tradities), maar wel in overdrachtelijke zin, en hebben bovendien een grote symbolische betekenis in de verschillende tradities van aanbidding van Christus.

Colofon

Floormanagers: Titia Patberg (coördinatie), Jikke Barwegen, Annelies Berends, Frederik Haan, Hester de

Ruiter, Hilde Mollema, Ite Harm Meerveld, Janneke Luttje, Rika Bos, Roelie Karsijns, Annemarieke Berends

Coördinatie kassa: Bernard van Reemst

Fotografie: Jan Pruijm

Geluidsopnames: Jan Willem van Willigen

Teksten: Erik Bosgraaf, Thiemo Wind, Joske van der Hoeven, Eduard van Hengel

Vertalingen: Ria van Hengel

Redactie: Joske van der Hoeven

Ontwerp: Guus van Nunen - gemakpc.nl

Voor meer informatie en het laatste nieuws, kijk op onze website www.luthersbachensemble.nl

.....

Het LBE is ook op Facebook te vinden, met een kleine 7000 Vind-ik-leuks.
Word daar ook vriend van het LBE!

Stichting LUTHERS BACH ENSEMBLE te Groningen
Postadres p/a Haddingestraat 19a 9711 KB GRONINGEN
e-mailadres info@luthersbachensemble.nl
IBAN NL70INGB0002878593 / BIC INGBNL2A
t.n.v. stichting Luthers Bach Ensemble Groningen
Kamer van Koophandel 02096248 ANBI nr. 65004

Wilt u zich aanmelden voor de LBE-mailinglist, stuur dan een mailtje naar:
secretaris@luthersbachensemble.nl

.....

Management

Artistic Director (artistiek leider)

Tymen Jan Bronda

info@luthersbachensemble.nl

+31 (0)6 27035682

Managing Director (zakelijk leider)

Janneke Olthuis

zakelijkleider@luthersbachensemble.nl

+31 (0)6 43695963

Producer: Titia Patberg

Fondsenwerver: Wilma Seijbel

Choir Manager LBE: Henk Timmerman

Choir Manager LBA: Annie-Evie Beukema

Inspicient: Ite-Harm Meerveld,

Oege Mollema (podium)

Bestuur

Leendert Klaassen (voorzitter)

Broer Miedema (penningmeester)

Jikke Barwegen (secretaris)

Titia Siekmans (algemeen bestuurslid)

Heiko Kuipers (algemeen bestuurslid)

Raad van toezicht

Jan Willem van Willigen

Karel Knoll

Jeroen Knot

Jan Hendrik Kuiper

MATTHÄUS-PASSION

(SEMI-SCENISCH)

LUTHERS BACH ENSEMBLE

Kleinkoor, solisten & barok-orkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda | Roder Jongenskoor | Marc Pantus, regie
Joris van Baar, Christus | Nils Giebelhausen, Evangelist | Cressida Sharp, sopraan I | Agnes van Laar, sopraan II
Tobias Segura Peralta, altus I | David van Laar, altus II | Twan van der Wolde, tenor | Matthew Baker, bas

SNEEK	DO 16 mrt 19:30	
LOPPERSUM	VR 17 mrt 19:30	Petrus & Pauluskerk
GRONINGEN	ZA 18 mrt 19:30	Akerk
DOESBURG	ZO 19 mrt 15:00	Martinikerk

kaarten verkrijgbaar via www.luthersbachensemble.nl